

post...
bellum

lidé, co se ptají

Příběh paní inženýrky Mileny Blatné

(scénář k rozhlasové reportáži)

Paní inženýrku Milenu Blatnou jsme navštívili v Brně-střed 30.dubna 2014.

Vyprávěla nám o své práci v jáchymovských dolech.

Paní Milena Blatná, za svobodna Hypšová, se narodila 10. října 1934 na Českomoravské vysočině. V osmnácti letech nastoupila dobrovolně na brigádu do dolů v Jáchymově, aby si vydělala peníze na studium vysoké školy.

„K tomu mě přivedly peníze, protože já jsem šla pracovat na brigádu. No a já jsem šla, tak jsem

předpokládala rok dva, že budu pracovat, a pak že půjdu dál do školy.“

Z Jáchymova nebylo možno uprchnout. Vše bylo pod přísnou kontrolou.

„To bylo hlídání tím, že to bylo oplocené, že tam byly ty strážní věže, že věděli, že nikdo utýct nemůže, na bráně kontrolovali legitimace při každém vstupu, odchodu, takže to se hlídalo, ale ten kontakt uvnitř se nehlídalo. Ta šachta byla stejně jako tábor oplocená ostnatým drátem, strážní budky s kulometem, proto, aby nemohli vězni odtamtud utéct. Totiž nejhorší bylo to, že ten pokus o útěk byl zbytečný. Oni si to tak moc neuvědomovali, protože z republiky se nedalo odejít, i kdyby se dostali z té šachty a to se dalo najít, ten můj pozdější manžel měl taky takový tendence a měl cosi vymyšleného, ale myslel si, že by mohl jít za hranice, dokonce to takhle plánoval, že by odešel, a pak, že by se pro mě vrátil, nebo že by pro mě poslal, no a to bylo těžký jim vysvětlovat, že to nepřipadá v úvahu.“

Kvůli tomu nemohli komunikovat s rodinou.

„No zase to bylo zostření těch podmínek, oni nemohli psát domů, ani nemohli dostávat dopisy, měli třeba povolení na dopis jednou za půl roku.“

Pokud se u někoho dopisy našly, byly za to tresty. Jak o tom vypráví pamětnice?

„Mně se to konkrétně stalo, já jsem se tam potkala s nějakou ženou, a tak jsem ten kontakt zprostředkovala a tohle člověka jsem z civilu neznala, ale on mě znal, věděl, že jsem z té Kadaně a přišel za mnou, jestli bych došla za jeho manželkou, tak jsem za ní byla, něco jsem mu donesla a tak a oni to u něj našli. Ale naštěstí mně to řekla, jinak bych byla nevěděla, odkud vítr fouká, protože toho bylo víc, on nebyl jediný komu jsem teda ty dopisy nosila.“

V Jáchymově zažila bohužel i mnoho špatných zážitků. Mezi nejhorší patří například sebevražda jednoho z vězňů.

„To nejhorší bylo, že tam spáchal jeden člověk sebevraždu, právě kvůli takové šikaně, kvůli tomu ponižování, to je právě to, co člověk si nedovede nějak představit. No a ten spáchal sebevraždu dole v šachtě, tak to byl krutý zážitek. Ti dozorci, ti bachaři, byli vesměs mladí lidi bez jakýhokoliv vzdělání, dost primitivní, a když potom vidíte, jak starý člověk v tom vězeňském, jak musí před ním smeknout a postavit se do pozoru a čekat. To jsou prostě takové nepříjemné věci, anebo na tom nástupu, když oni si brali pod to oblečení, protože tam byla zima a foukalo, nějaký noviny nebo něco si pod to dávali, aby to tak neprofouklo, a tak to jim třeba brali na tom nástupu, že to nesměli, nebo když si tam sehnali nějaký dřevo na odpadky, že si to chtěli donést na lág, tak když na to přišli, tak jim to brali.“

Nedá se říci, že by na tehdejších závodě byly horší věci, protože se to odehrávalo většinou až v táboře. Pokud však někdo nepozdravil smeknutím a postavením se do pozoru, byly za to tresty, neboli korekce.

„Jednak omezený jídlo, a jednak hrozná zima. A nemohli sedět přes den. Tam byly takové pryčny sklápěcí a to se přes den sklopilo, takže tam nebylo nic na sednutí, že ten dotyčný musel chodit, chodit, chodit, chodit pořád, nemohl se zastavit. Bylo tam okno, netopilo se tam a bylo to většinou, tak jako sklep a kolikrát to okno bylo... škvíry, nezasklený pořádně a kvůli tomu tam byla hrozná

zima, takže oni nemohli ani v noci spát.“

Paní Blatná sice nežila v tak krutých podmínkách, jako vězni, ale to nic nemění na tom, že tohle všechno na vlastní oči viděla. Nosila tedy ještě s dalšími lidmi potají vězňům jídlo. Ale i v těchto podmínkách paní Blatnou potkalo štěstí, zamilovala se totiž do Jiřího Blatného.

„Já jsem tam potkala jednoho toho vězně, bohužel teda vězně, s kterým jsme si tam sem tam povídali. No a tak z toho nějak vznikl takovej vztah. Dokud to bylo pod tou zemí, tak se to dalo, že jsme se stýkali a potom, jak jsem musela přejít na povrch, protože ty aparáty, který jsme měli dole, přenesli na povrch, no a na povrchu, to už jsme si museli spíš i tam jenom dopisovat, a tak se stalo, že mi znova chytili nějaký dopisy, který jsem přenášela, a pak jsem teda musela odejít z Jáchymova.“

Po odchodu z Jáchymova vystudovala paní Blatná vysokou školu ekonomickou a stala se inženýrkou. Se svým manželem založili rodinu. V roce 1968 dostali povolení odcestovat do Itálie.

Po okupaci varšavských armád se vrátili, přestože mohli emigrovat.

I dnes je paní Blatná velice aktivní. Patří mezi členy tělovýchovné jednoty Sokol. Podílí se na různých akcích a projektech, včetně tohoto. Jsme jí za to ze srdce vděční.

Na závěr bychom chtěli paní Blatné poděkovat za příjemně strávené chvíle s ní a tímto též poblahopřát k jejím blížícím se kulatým osmdesátým narozeninám hodně štěstí, zdraví a hlavně to, aby se o jejích zkušenostech dozvíдалo stále více lidí.

Vypracovali: Světlana Vojtková

Linda Dema

Viktorie Prokopová

Ondřej Klíčnick

Pedagogické vedení: Mgr. Martin Kotrba